

בש"פ 5333/17 - מוחמד רישק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5333/17

כבוד השופט ח' מלצר
מוחמד רישק

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים (כב' השופט ד' טפרברג) ב-עמ"ת
45780-06-17 מתאריך 21.06.2017

עו"ד אמיר נבון

בשם המבקש:

עו"ד יאיר חמודות

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערר לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ד' טפרברג) ב-עמ"ת 45780-06-17, מתאריך 21.06.2017, במסגרתה נדחה ערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' גבאי-ריכטר) ב-מ"ת 54633-05-17, מתאריך 04.06.2017, אשר הורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

רקע

עמוד 1

2. בתאריך 25.05.2017 הוגש כנגד המבקש ואחיו (להלן: האח) כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים. במסגרת כתב האישום, הכולל ארבעה אישומים, יוחסו למבקש ולאח עבירות של סחר בסמים, שיפורטו, בתמצית, להלן:

(א) באישום הראשון, שיוחס למבקש ולאח, נטען כי בתאריך 16.02.2017 במחנה הפליטים שועפאט בירושלים - המבקש והאח מכרו לסוכן משטרתי (להלן: הסוכן) סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 91.09 גרם נטו, וכן יחידה אחת של סם מסוג אקסטזי (MDMA). לפי הנטען המבקש קיבל תמורת הסם סך של 3,000 ש"ח.

(ב) באישום השני, שיוחס למבקש בלבד, נטען כי בתאריך 22.02.2017, במחנה הפליטים שועפאט בירושלים - "הנאשמים" (כך בכתב האישום - ח"מ) מכרו לסוכן סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 42.42 גרם, וכן 10 יחידות של סם מסוכן מסוג MDMA, וזאת תמורת סך כולל של 2,000 ש"ח.

(ג) באישום השלישי, שיוחס למבקש ולאח, נטען כי בתאריך 09.03.2017, או בסמוך לכך, במחנה הפליטים שועפאט בירושלים - המבקש והאח מכרו לסוכן סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 90.63 גרם, וזאת תמורת סך של 3,000 ש"ח.

(ד) באישום הרביעי, שיוחס למבקש ולאח, נטען כי בתאריך 02.04.2017, או בסמוך לכך, במחנה הפליטים שועפאט בירושלים - המבקש והאח מכרו לסוכן סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 94.90 גרם וכן 10 טבליות הנחזות להיות סם מסוג MDMA (להלן: הטבליות). לפי הנטען, הסוכן שילם לאח תמורת הסם סך של 3,400 ש"ח. לפי הנטען, באותן נסיבות, הסוכן תיאם עם המבקש והאח פגישה במטרה לרכוש מהם חשיש וכדורי אקסטזי. לאחר מכן, כך נטען, הסוכן מסר לאח סך של 3,400 ש"ח, והאח אמר למבקש להכין 10 כדורי אקסטזי. לפי הנטען, בשלב זה, המבקש מסר לסוכן את הטבליות, והוא המתין לאח. בהמשך, כך נטען, האח חזר למקום ואמר לסוכן שהסם צפוי להגיע מיד, ואכן, כעבור מספר דקות, הסם הגיע באמצעות נער כבן 15, שזהותו איננה ידועה למשיבה, והוא מסר את הסם לאח, אשר העביר אותו בתורו לסוכן.

3. בכל אחד מארבעת האישומים יוחסה למבקש עבירה של סחר בסם מסוכן - עבירה לפי סעיף 13, בצירוף סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: הפקודה). בנוסף, באישום הרביעי יוחסה למבקש גם עבירה של עסקה אחרת בסם - עבירה לפי סעיף 13, בצירוף סעיף 19 לפקודה.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום המשיבה הגישה בקשה למעצרו של המבקש והאח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

5. בתאריך 04.06.2017 בית משפט השלום הנכבד קבע כי בעניינו של המבקש ישנן ראיות לכאורה, וזאת חרף פגם מסוים שנפל בהליכי החקירה מאחר שהמשטרה ניסתה "לתקן" את מסדר זיהוי התמונות שנערך לסוכן בנוגע למבקש. בצד זאת, נקבע כי אין בפגם זה כדי לכרסם בראיות לכאורה. לעניין עילת המעצר נקבע כי המבקש מואשם, לפי הנטען, בביצוע, לכאורה, של עסקאות סמים בכמויות גדולות יחסית של עשרות גרמים חשיש, ואקסטזי (MDMA).

עוד נקבע כי נסיבות כתב האישום מעידות לכאורה על נגישותו של המבקש לסמים בכמות גדולה, תוך ביצוע נטען של עבירות סמים בצוותא. לבסוף, נקבע כי חרף העדרו של עבר פלילי - נשקפת מהמבקש מסוכנות גבוהה, וכי אין מקום לבחון חלופת מעצר בעניינו. בסיכום הדברים, בית משפט השלום הנכבד הורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. אציין כי במסגרת ההחלטה נעצר גם האח עד לתום ההליכים.

6. בתאריך 20.06.2017 בא-כוח המבקש הגיש ערר כנגד החלטת המעצר - לבית המשפט המחוזי הנכבד, ובמסגרתו נטען כי בית משפט השלום הנכבד שגה בכך שלא הורה על הזמנת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המבקש וזאת לצורך בחינת האפשרות לשחרורו של המבקש לחלופת מעצר, ולכל הפחות למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. במסגרת זו, בא-כוח המבקש טען כי המבקש נעדר עבר פלילי, ויש לו, לגירסתו, ערבים ומפקחים ראויים.

7. בתאריך 21.06.2017 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערר בקובעו כי למבקש מיוחס סחר בסמים במשך תקופה ארוכה יחסית, וכי אין מקום, בנסיבות, להורות על הגשת תסקיר. בית המשפט המחוזי הנכבד הוסיף וקבע בהחלטתו כדלקמן:

"עבירות הסמים המיוחסות לעורר [המבקש כאן - ח"מ] מקימות עילת מסוכנות סטטוטורית ומי שיש כנגדו ראיות לצריכת סם שלא לצריכה עצמית צפוי למעצר עד תום ההליכים כאשר כאמור רק בנסיבות מיוחדות יכול להצדיק שחרור מהמעצר. אין מדובר בעורר [המבקש כאן - ח"מ] שהוא נורמטיבי וללא עבר פלילי (כפי שהדגשתי לעיל כנראה סוחר כבר זמן רב בסמים לאור ארבעת האישומים על פי כתב האישום שהוגש נגדו), אשר בינו יש מקום לשלוח לחלופת מעצר. בנסיבות העניין, לא מצאתי לנכון לקבל את הערר ולהורות על הגשת התסקיר כדי לבדוק חלופת מעצר" (ראו: עמ' 4 להחלטה).

מכאן הבקשה שלפני.

טענות הצדדים

8. בא-כוח המבקש טוען כי היה מקום, בנסיבות, להורות על הזמנת תסקיר שירות מבחן בעניינו, לצורך בחינת האפשרות לשחרורו. בא-כוח המבקש מדגיש כי המבקש נעדר עבר פלילי, והוא מואשם, לשיטתו, בעבירות סחר ברף הנמוך. בא-כוח המבקש טוען עוד כי הפסיקה בתחום זה איננה אחידה, והוא מפנה לפסיקה, התומכת, לשיטתו, בשחרורו של המבקש לחלופה, או למעצרו בתנאי פיקוח אלקטרוני. לבסוף, המבקש טוען כי בנסיבות העניין עומד לטובתו גם הפגם שנפל במסגרת מסדר הזיהוי.

9. בא-כוח המשיבה, שנתבקש להגיב לבקשה, טוען בתגובתו, מנגד, כי דין הבקשה להידחות, שכן עניינו של המבקש איננו מעלה שאלה בעלת חשיבות כללית. בא-כוח המשיבה מוסיף וטוען כי אף לגופם של דברים ההחלטה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים - סבירה, וזאת, בין היתר, נוכח ריבוי האישומים המיוחסים למבקש, היקף הסחר המיוחס לו, וחלקו הנטען בביצוע העבירות, נושא כתב האישום.

10. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערר, בחומר שצורף לה, ובתגובה המשיבה - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. אביא את נימוקי לכך מיד בסמוך.

11. המבחנים למתן רשות לערור לפי [] לחוק המעצרים דורשים, על דרך הכלל, כי תימצא במכלול שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך. יחד עם זאת בהתחשב במאטריה שבה עסקינן - דיני המעצרים, שעניינם שלילת הזכות לחירות - לעיתים רחוקות תוכל להינתן רשות לערור גם כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת. נסיבות חריגות ומיוחדות כאלה עשויות להתקיים במקרים בהם נמצא כי החלטת בית המשפט המחוזי פוגעת בזכויות הנאשם מעבר למידה הדרושה, או מנגד - במקרים שבהם נראה כי החלטת בית המשפט המחוזי לא ייחסה את המשקל הראוי לשיקול של ביטחון הציבור (ראו: בש"פ 5300/17 האוסלר נ' מדינת ישראל (09.07.2017)), או כאשר נפל פגם מהותי אחר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי (ראו: בש"פ 10011/16 יאסין נ' מדינת ישראל (10.01.2017)).

12. הבקשה שלפני ממוקדת כל כולה בעניינו הפרטי של המבקש, והיא איננה מעלה כל שאלה ציבורית עקרונית, או נסיבות מיוחדות המצדיקות ליתן בה רשות ערר בפני ערכאה שלישית. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

13. מעבר לדרוש, אף לגופם של דברים דין הבקשה להידחות, מאחר שלא מצאתי טעם טוב להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד בעניינו של המבקש. במקרה דנן, קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים. בפסיקתנו נקבע כי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה לשלול חזקת מסוכנות סטטוטורית, ולהצדיק חלופת מעצר, ככל שמדובר במי שמיוחסות לו עבירות של סחר בסמים (ראו: בש"פ 3670/17 אהרון נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (07.06.2017)). ב-בש"פ 7898/13 מדינת ישראל נ' אבו כף (26.11.2013) נפסק לעניין זה כדלקמן:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממי שעוסקים ביבוא ובסחר בסמים. זאת נוכח פגיעתם הקשה והרעה של הסמים והחולי החברתי שהם גורמים וכן נוכח הפיתוי הממוני הכרוך בכך למי שעוסקים בעבירות אלה. עוד הדגיש בית המשפט כי לא אחת מעורבים בעבירות סמים אנשים נעדרי עבר פלילי ועל כן אין לראות בעובדה זו חזות הכל. בהינתן כל האמור לעיל חזרנו וקבענו כי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה לשלול את חזקת המסוכנות הקמה בעבירות מסוג זה ולהורות על שחרורם של עברייני הסמים לחלופת מעצר" (ראו: שם, בפסקה 7; ההדגשות שלי - ח"מ).

דברים אלו יפים אף לעניינו.

14. אף בבחינת המסוכנות הפרטנית הנשקפת מהמבקש - המכלול איננו פועל לטובתו. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש היה מעורב, לכאורה, במסגרת ארבעה אישומים שונים בסחר בסמים, מסוגים שונים, בכמויות משמעותיות, במשך תקופה ממושכת יחסית, והכל תוך הפגנת מעורבות פעילה לכאורה במעשים, נושא כתב האישום (ראו: אישום ראשון, סעיף 8; אישום שלישי, סעיף 3; עיינו גם: החלטת בית המשפט המחוזי (כב' השופט א' דורות)

בעניינו של האח ב-עמ"ת (י-ם) 3787-07-17 מתאריך 16.07.2017, בעמ' 5)). המעשים המיוחסים למבקש בוצעו, לכאורה, בצוותא, ותוך הפעלתו הנטענת של מעורב נוסף - קטין כבן 15, נושא האישום הרביעי. בנסיבות אלו, לא מצאתי שיש מקום להתערב במסקנת בית המשפט המחוזי הנכבד לפיה לא ניתן לאיין, או להפחית את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמבקש, לעת הזו, גם לא באמצעות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, מה גם ש"חלופה של מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני שוללת בעיקרון את החלטה על עבירות סמים" (ראו: בש"פ 1495/17 מדינת ישראל נ' זאודי, פסקה 22 (21.02.2017)); סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים).

15. נוכח כל האמור - הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז באב התשע"ז (8.8.2017).

שׁוֹפֵט
